

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/27/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8714206824
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8714206824.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobkyne: M., zastúpená E. právne zastúpená Mgr. Luciou Lorenčíkovou, advokátkou, Nám. sv. Egídiu 95, Poprad, proti žalovanej: Rapid Life životná poisťovňa a.s., Garbiarska 2, Košice, o zaplatenie sumy 859,49 eur s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 21.10.2016 č. k. 17C/148/2014 - 185 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

P r i z n á v a žalobkyňi voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

I. Obsah napadnutého rozhodnutia

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňi sumu 859,49 eur s 8,75 % - ným p. a. úrokom z omeškania od 29.04.2013 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobkyňi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa a žalovaná dňa XX.XX.XXXX uzavreli poisťnú zmluvu N. XXXXXXXXXX pre poistenie osôb. Poisťná zmluva bola uzavretá na 15 rokov a poisťná suma pre prípad dožitia bola 45.336,- Sk (1.504,87 eur). Žalovaná titulom poisťného plnenia dňa 19.12.2013 vyplatila sumu 645,39 eur. V konaní žalobkyňa uplatnila nárok na zaplatenie poisťného plnenia vo výške rozdielu medzi dohodnutou poisťnou sumou 1.504,87 eur a vyplatenou sumou 645,39 eur t. j. 859,49 eur. V konaní je žalovaná pasívne legitimovanou stranou, keďže žalobkyňa uzavrela poisťnú sumu s Prvá česko-slovenská poisťovňa a.s. IČO: 31 690 904, ktorá zmenila obchodné meno na Prvá česko-slovenská poisťovňa Rapid a.s. od 03.11.2006 a na Rapid life životná poisťovňa a.s. od 01.01.2009.

3. V konaní bolo sporná otázka platnosti poisťnej zmluvy namietaná žalovanou a dôvodu na redukcii poisťného plnenia vo vzťahu k žalobkyňi. Žalovaná v konaní argumentovala tým, že poisťná zmluva je absolútne neplatný právny úkon, keď v poisťnej zmluve boli použité protiprávne sadzby poisťného, a to v podobe podstatnej náležitosti zmluvy. Uvedené konštatovala v r. 2007 Národná banka Slovenskej republiky, a to, že výška poisťného v poisťnej zmluve bola v rozpore s ustanovením § 31a zákona 95/2002 Z.z. a v rozpore s § 35 zákona č. 8/2008 Z.z. poisťno-matematická nesprávnosť vo výške poisťného dosiahla intenzitu spôsobujúcu protiprávnosť. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k názoru, že poisťná zmluva medzi stranami sporu je platný právny úkon. Dojednaná výška poisťných súm bola žalovanou riadne uvedená v poisťnej zmluve a nepochybne bola jedným z hlavných motivujúcich činiteľov, ktoré žalobkyňu viedli k uzavretiu poisťnej zmluvy so žalovanou. Skutočnosť, že v roku 2007 Národná banka Slovenskej republiky t. j. 9 rokov po uzavretí poisťnej zmluvy skonštatovala rozpor

poistného v poistných zmluvách so zákonom nemôže byť na ťarchu poisteného, ktorý do poistného vzťahu vstupoval s dôverou v správnosť poistného navrhnutého samotnou poisťovňou. Pre zachovanie princípu právnej istoty a zásady „pacta sunt servanda“ nemožno pripustiť názor, že poistná zmluva ako absolútne neplatný právny úkon nezaväzuje poisťovňu a poistený by nemal mať právo na dohodnuté poistné. Súd bol presvedčený o tom, že žalovaná je povinná napriek výsledkom štátnej kontroly zotrvať v jestvujúcom poistnom vzťahu za podmienok aké boli dohodnuté. Sankcie štátu sa nemôžu dotknúť už uzavretých poistných vzťahov, ale len poistných vzťahov do budúcnosti. Na základe uvedeného je preto poistná zmluva platná a jej obsahom sú zmluvné strany viazané.

4. Súd ďalej dospel k názoru, že na strane žalovaného neboli splnené zákonné podmienky na redukcii poistného plnenia. Z platobného kalendára je zrejmé, že žalobkyňa prvýkrát oneskorene uhradila poistné splatné 29.12.1999 (poistné uhradila 11.05.2000). Je zrejmé, že aj neskoršie splatné poistné uhrádzala žalobkyňa oneskorene. V konečnom dôsledku žalobkyňa uhradila žalovanej všetky platby poistného. Žalobkyňa tvrdila, že na platbu poistného mala v práci realizované zrážky zo mzdy. Nie je sporné, že žalobkyňa oneskorene uhrádzala po 29.12.1999 poistné, ale poistné uhradila v plnej výške, dokonca jej bol vyplatený preplatok. Podľa čl. 9 Všeobecných poistných podmienok, ak nebolo poistné za ďalšie poistné obdobie zaplatené v plnej výške v lehote podľa Občianskeho zákonníka uplynutím lehoty sa rezervotvorné poistenie s bežným poistením zmení na poistenie so zníženou poistnou sumou. Podľa § 796 ods. 2 Občianskeho zákonníka mala žalobkyňa platiť poistné prvým dňom poistného obdobia t. j. k 29-dňu toho ktorého mesiaca. Redukcia poistného plnenia pri poistení osôb je zameraná na ochranu poisteného. Z ustanovenia § 801 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva spôsob zániku poistenia, ak poistné za ďalšie poistné obdobie nebolo zaplatené do 1 mesiaca odo dňa doručenia výzvy poisťovne na jeho zaplatenie. Uvedené ustanovenie predpokladá výzvu poisťovne na plnenie, ktorou poisťovňa upozorňuje poisteného na hrozbu zániku poistenia, ak poistné nebude uhradené. S aplikáciou § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, súd v súlade so zásadami spravodlivosti bol toho názoru, že pokiaľ zánik poistenia predpokladá nezaplatenie poisteného po tom, čo poistenému bola doručená výzva na plnenie, tak i pre redukcii poisteného je potrebné pred realizáciou redukcie poistenia upozorniť poisteného na oneskorenú platbu poistného a hrozbu redukcie poistenia. Bez takejto výzvy nedôjde k platnej redukcii poistenia. Pokiaľ Všeobecné poistné podmienky v čl. 9 upravujú redukcii poistného automaticky dňom nasledujúcim po splatnosti poistného, tak takéto znenie článku Všeobecných poistných podmienok je v rozpore so záujmom poisteného ako spotrebiteľa. Všeobecné poistné podmienky sú navyše jednostranne formulované, nie sú individuálne dojednané a poistený nemá možnosť znenie Všeobecných poistných podmienok ani samotnej poistnej zmluvy ovplyvniť. Od poisťovne možno spravodlivo žiadať, aby pred redukcii poistného upozornila poisteného na hrozbu redukcie, tak ako to upravuje pri hrozbe zániku poistenia § 801 Občianskeho zákonníka. Môže nastať situácia, že pokiaľ napr. zrážkami zo mzdy realizuje poistený platbu poistného a zamestnávateľ oneskorene platbu realizuje, poistený sa nedozvie o oneskorenej platbe a vôbec by nevedel, že došlo k redukcii poistenia.

5. Pokiaľ žalovaná pristúpila k redukcii poistného podľa čl. 9 Všeobecných poistných podmienok nedošlo k platnej redukcii poistného a žalobkyňa má právo na doplatenie rozdielu medzi poistnou sumou dohodnutou v poistnej zmluve a poistnou sumou uhradenou. Súd priznal žalobkyni i uplatnený úrok z omeškania. Za prvý deň omeškania súd považoval deň 29.04.2013, ktorý predstavuje dátum zániku poistnej zmluvy. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, keď žalobkyňa má v konaní plný úspech.

II. Obsah odvolania žalovanej

1. V zákonom stanovenej lehote podala proti rozsudku odvolanie žalovaná. Namietala nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, ktorý dospel k záveru, že poistná zmluva je platná. K tomuto uviedla, že dohoda o poistnom je podstatnou náležitosťou poistnej zmluvy. Príčinou neplatnosti právneho úkonu je nezákonné schválenie poistného v rozpore so zákonom a nadväzuje na to nezákonné povolenie podnikat' v poisťovníctve s poistením typu UDP-K udelené žalovanej Ministerstvom financií Slovenskej republiky ku dňu 30.05.1995. Súdom aplikovaná zásada pacta sunt servanda vychádza z jediného predpokladu, a to že právny úkon je platný. Odôvodnenie rozsudku neobsahuje ani jednu vetu, ktorá by obsahovala zdôvodnenie platnosti poistnej zmluvy. Súd sa dostatočným spôsobom nevyporiadal s argumentáciou žalovanej a preto má znaky arbitrárnosti. Súd porušil svoju povinnosť dostatočne

odôvodniť proces dokazovania, dostatočným spôsobom sa zaoberať návrhmi na vykonanie dôkazov a dôkazmi. Z absolútne neplatného právneho úkonu nevzniká nárok na žiadne poistné plnenie a z tohto dôvodu sa žalovaná ani nemohla dostať do omeškania s plnením. Uviedla, že povinnosť zasielať výzvu poistenému v prípade redukcie poistného plnenia nevyplýva zo žiadneho zákonného ustanovenia. Nie je možné ani spravodlivé, aby súd vynucoval túto povinnosť od žalovanej a z tohto dôvodu pre jej nesplnenie odmietol aplikovať ustanovenie čl. 9 Všeobecných obchodných podmienok žalovanej zo dňa 01.06.1995. V prípade štátom aprobovaných zmluvných podmienok nemá súd právomoc do nich zasahovať z hľadísk Smernice č. 93/13 EHS.

2. K odvolaniu žalovanej sa vyjadrila žalobkyňa. Uviedla, že rozsudok považuje za vecne správny. Súd prvej inštancie správne uznal zmluvný vzťah medzi stranami konania za platný a naďalej pre strany záväzný. Správnym hodnotením je aj konštatovanie, že všeobecné poistné podmienky sú v rozpore so záujmami poisteného, ak pripúšťajú automatickú redukciu poistného, bez predchádzajúceho upozornenia žalovanej. Navrhla napadnúť rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

III. Hodnotenie odvolacieho súdu

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok ďalej len C.s.p.) v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 C.s.p., vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 C.s.p., vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

2. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

3. V danom prípade, ako to bolo náležitým spôsobom zistené, sporové strany dňa XX.XX.XXXX uzatvorili poistnú zmluvu pre prípad smrti a dožitia. Uvedená zmluva mala charakter zmluvy spotrebiteľskej uzatvorenej v súlade s ustanovením § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka.

4. V čase vydania rozhodnutia o udelení povolenia pre žalovanú účinný zákon č. 24/1991 Zb. o poisťovníctve v ustanovení § 9 ods. 1 vyžadoval na podnikanie v poisťovníctve udelenie povolenia na základe žiadosti orgánom dozoru nad poisťovníctvom pre územie Slovenskej republiky. Tento právny predpis v ustanovení § 11 ods. 1 vyžadoval okrem iného, aby k žiadosti o udelenie povolenia bol priložený i obchodný plán činnosti poisťovne. Súčasťou obchodného plánu činnosti poisťovne, ktorá bude vykonávať poistenie pre prípad smrti alebo dožitia (životné poistenie) v zmysle ustanovenia § 11 ods. 3 zákona č. 24/1991 Zb. boli tiež údaje o sadzbách poistného vrátane ich kalkulácie, tabuľky pravdepodobnosti, z ktorých vychádza kalkulácia i veľkosť úrokových sadzieb. Obchodný plán činnosti poisťovne teda bez akýchkoľvek pochybností musela vypracovať sama žalovaná a nie orgán dozoru nad poisťovníctvom. Tento orgán len rozhodol o udelení povolenia vykonávať životné poistenie, čo sa v prípade žalovaného stalo rozhodnutím Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 30.05.1995. Súčasťou žiadosti o udelenie povolenia na podnikanie v poisťovníctve boli všeobecné poistné podmienky a obchodný plán žalovanej. Bola to teda samotná žalovaná, ktorá vypracovala kalkuláciu poistného na základe nesprávneho poistno-matematického vzorca. Žalovaná tak nemôže zodpovednosť za nesprávnu kalkuláciu prenášať výlučne na orgán dozoru nad poisťovníctvom, nakoľko tento stav vyvolala predložením nesprávnych podkladov pre rozhodnutie. Jediným subjektom, ktorý vôbec nemohol ovplyvniť výpočet poistného bola iba žalobkyňa, ktorá vzhľadom na obťažnosť poistnej matematiky, nemohla objektívne zistiť, či sadzby poistného stanovené žalovanou sa opierajú o správne výpočty alebo nie, najmä ak tieto sadzby boli schválené i príslušným orgánom dozoru nad poisťovníctvom. Dodatočne pri kontrole vykonanej Národnou bankou Slovenska u žalovanej v roku 2007 zistená nevýhodnosť dojednaného poistenia v porovnaní s poistným plnením nie je dôvodom spôsobujúcim absolútnu neplatnosť poistnej zmluvy v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka.

5. Pokiaľ ide o námietku žalovanej, podľa ktorej orgán štátu pri posudzovaní sadzieb poistného pochybil a schválil sadzby poistného v rozpore so zákonom č. 24/1991 Zb. o poisťovníctve, táto je bez právneho

významu. Schvaľovací proces je výsledkom určitej činnosti na to oprávneného orgánu a v tomto prípade nemožno hovoriť o právnom úkone ako o prejave vôle smerujúceho najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú (§ 34 Občianskeho zákonníka). Akékoľvek pochybenie orgánu pri schvaľovaní sadziieb poistného môže byť dôvodom na vyvodenie zodpovednosti príslušného orgánu štátu a nie na zneplatnenie všetkých poistných zmlúv uzavretých so spotrebiteľmi pre prípad smrti a dožitia. V čase ich uzatvárania žalovaná mala oprávnenie takúto činnosť vykonávať a pri jej vykonávaní sa riadil všeobecnými poistnými podmienkami pre životné poistenie schválenými príslušným orgánom.

6. Podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) Všeobecných poistných podmienok pre životné poistenie, ak nebolo poistné za ďalšie poistné obdobie zaplatené v plnej výške v lehote stanovenej Občianskym zákonníkom, uplynutím tejto lehoty rezervotvorné poistenie s bežným poistným, ak bolo zaplatené poistné aspoň za prvý rok poistenia, sa zmení na poistenie so zníženou poistnou sumou (redukcia poistnej sumy), so zníženým dôchodkom (redukcia dôchodku), alebo so skrátenou poistnou dobou (redukcia poistnej doby), a to bez povinnosti platiť ďalšie poistné. Lehotu stanovenú Občianskom zákonníkom je potrebné vykladať v zmysle ust. § 801 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého poistenie zanikne aj tak, že poistné za ďalšie poistné obdobie nebolo zaplatené do jedného mesiaca odo dňa doručenia výzvy poisťovateľa na jeho zaplatenie, ak nebolo poistné zaplatené pred doručením tejto výzvy. Občiansky zákonník explicitne vyžaduje pre začatie plynutia lehoty na zaplatenie poistného doručenie výzvy poistníkovi (poistenému).

7. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalovaná zákonnú povinnosť doručenia výzvy poistníkovi (poistenému), v ktorej by ho upozornila na možnosť redukcie poistného plnenia nespĺnila, preto v tomto prípade nemožno hovoriť o uplynutí lehoty stanovenej Občianskym zákonníkom. Nie je sporné, že žalobkyňa uhradila poistné oneskorene, ale uhradila ho v plnej výške. Na základe uvedeného odvolací súd uvádza, že v prejednávacom prípade nedošlo k platnej redukcii poistnej sumy. V tejto súvislosti odvolací súd ďalej poznamenáva, že zmluvná podmienka v uvedenej v čl. 9 ods. 2 písm. a) Všeobecných poistných podmienok pre životné poistenie bola rozsudkom Okresného súdu Košice I č.k. 39C/345/2013 zo dňa 28.7.2014 v spojení dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Košice I č.k. 39C/345/2013 z 15. 3. 2016 vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, čo bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/281/2016 zo dňa 16.11.2016. V zmysle ust. § 53a Občianskeho zákonníka, ak bola zmluvná podmienka vyhlásená za neplatnú, je dodávateľ povinný zdržať sa jej uplatňovania. Za uplatňovanie neprijateľnej zmluvnej podmienky je potrebné považovať aj to, keď dodávateľ odvolávajúci sa na takúto podmienku v konaní pred súdom obhajuje a odôvodňuje presadzovanie jej následkov, v danom prípade vyplatenie zníženého poistného plnenia z dôvodu redukcie poistnej sumy.

8. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p..

9. Podľa § 396 ods. 1 C.s.p., ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

10. Odvolanie žalovanej nebolo dôvodné, preto odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania žalobkyni, v zmysle cit. ust.. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

11. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 C.s.p., v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).